

ชื่อเรื่อง: รูปแบบการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออก
ของประเทศไทย

ผู้วิจัย : นายชัน โย สวรรค์ดี

ปริญญา : ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การพัฒนามิติภาค)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แดนวิชัย สายรักษา

ปีการศึกษา : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกของประเทศไทย 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา และ 3) เพื่อทดลองและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกของประเทศไทย ประชากรคือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกของประเทศไทย กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane จำนวน 319 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น
ค ร ี อ ง มี อ
ที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรม
ลิสเรล เพื่ออธิบายอิทธิพลเส้นทาง กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรสาเหตุ จำนวน
5 ปัจจัยสาเหตุ ระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหาร
ในสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน นักวิชาการ
ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
ระยะที่ 1 จำนวน 5 คน และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน รวม
ทั้งสิ้น จำนวน 20 คน ใช้วิธีการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ตัวแปรที่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการพิจารณาสร้าง
รูปแบบการพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการประชุมกลุ่มย่อย และการระดมความคิดเห็นในที่
ประชุมใหญ่ นำรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสม

ของรูปแบบการพัฒนา และระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มทดลอง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 คน คัดเลือกโดยการสมัครใจยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย ใช้การเลือกแบบสมัครใจ ประเมินผลการทดลอง โดยการเปรียบเทียบผลการทดลอง ก่อนทดลองกับหลังการทดลอง

ก ำ ร ท ค ล อ ง

ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Rank Test โดยกำหนดค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย เทคโนโลยีในการจัดเก็บความรู้ (0.47) ความร่วมมือ (0.44) เทคโนโลยีสื่อสาร (0.36) และการติดตามความก้าวหน้า (0.22) 2) ผลการสร้างรูปแบบพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้จัดทำกิจกรรมการพัฒนา จำนวน 12 กิจกรรม ประกอบด้วย 2.1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2.2) ศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร 2.3) ผังควบคุมกำกับงาน 2.4) การพัฒนาบุคคล และทีมงาน 2.5) คลังข้อมูล 2.6) Website ของโรงเรียน 2.7) Webpage ของครู 2.8) วาระประชุม 2.9) การประเมิน การติดตาม การนิเทศ 2.10) สัญญา 2.11) กลุ่ม Line และ 2.12) รายงานการเดินทาง 3) ผลการทดลองและประเมินผลการใช้ รูปแบบพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการพัฒนาการจัดการความรู้ของผู้บริหารในสถานศึกษา ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ก่อนทดลองกับหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนในทุกตัวแปรตาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา การจัดการความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา

Title : A Model of Knowledge Management Development of School Administrators Under Primary Educational Service Area Offices in The Eastern Region of Thailand

Author : Mr.Sanyo Sangworndee

Degree : Doctor of Philosophy (Regional Development Strategies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisor : Assistant Professor Dr.Rungson Singhalert
Assistant Professor Dr.Deanwichai Sayruksa

Year : 2018

ABSTRACT

The purposes of the research were to (1) study the causal factors affecting knowledge management development of school administrators under primary educational service area offices in the eastern region of Thailand, (2) design a model for knowledge management development, and (3) implement and evaluate a model. The research was divided into 3 phases. The first phase was to investigate the five causal factors which were affected knowledge management development of school administrators. The data was collected by questionnaire from 319 school administrators. Taro Yamane method was used to calculate the sample size and selected through the proportional stratified random sampling techniques. The data was analyzed by Structural Equation Model : SEM, LISREL for Windows with Path Analysis at the .05 level of statistical significance. The second phase was to design and develop the model for knowledge management development based on the data of the first phase. The model of knowledge management development was assessed by 20 participants consisted of five administrators in the service area, five academicians, five administrators who were not the samples and five educational stakeholders, selected through purposive sampling, to obtain the appropriate model. The data was collected by focus group discussion and brain storming and then modified by three experts . The third phase was to implement and evaluate the model. The treatment group was six educational administrators: two administrators from large size school, two from medium size

schools and small size schools, selected through volunteer technique. The model of knowledge management development before and after the treatment was set at the .05 level of statistical significance by using Wilcoxon Signed Rank Test.

Results of the research were as follows: (1) The research finding revealed that the four major causal factors was at the .05 level of the statistical significance. The causal factors consisted of: technology of knowledge storage (0.47), participation (0.44), communication technology (0.36), and progress report (0.22). (2) The model of knowledge management development consisted of 12 activities: 1) personal information, 2) data center, 3) control chart, 4) personal and team work development, 5) data bank, 6) school website, 7) teacher webpage, 8) agenda, 9) assessment, monitoring, and supervision, 10) promising, 11) group line, and 12) traveling report. (3) The implementation and evaluation of the model after intervention were higher than those of before intervention. The result of statistical analysis revealed that the mean score of variables before and after treatment were significantly different at the .05 level.

Keywords: A model, Knowledge Management Development, School Administrators

---

Major Advisor